

NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Rok 4 (VIII) Nr 12.

WARSZAWA

Grudzień 1926 r.

ROZKAZ N. Z. H. P. L. 20 z dnia 15 listopada 1926 r.

I. Zmiany nazw środowisk. N. zmienia nazwy Zarządów Oddziałów (jednocześnie i Ch. Ż. i M.): Katowicki na Śląski; Łucki na Wołyński; Sosnowiecki na Zagłębia Dąbrowskiego; Toruński na Pomorski.

II. Wydział Wykonawczy Z. O. Radomskiego. N. zawiesza zgodnie z wnioskiem dotychczasowy skład osobowy Z. O. oraz zatwierdza Wydział Wykonawczy w następującym składzie: druhowie: M. Korolec — Przewodniczący, M. Kołowrocki, M. Kwapisiewicz, M. Siwierski, J. Olewiński.

III. Komendy Chorągwi Ż. N. mianuje p. o. Kom. Ch. Śląskiej ph. O. Kordecką. (Uchwała N. z dn. 1.IV.26).

IV. Komendy Chorągwi M. Kielce. N. mianuje Kom. Chor. dha E. Massalskiego oraz zatwierdza następujący skład osobowy K. Ch. zwalniając dotychczasowy: Ks. Z. Niedźwiecki — Kapelan Ch., R. Unger — przyboczny i kier. Wydz. Organiz., J. Lachnik — kier. Wydz. W. F. i P. W., J. Stanek — członek K. Ch., pd. E. Meissner — łącznik K. Ch. przy G. K.

Lwów. N. mianuje Kom. Ch. ph J. Wąsowicza dotychczasowo p. o.

Pomorze. Opuszczono w Rozk. N. L. 19 z 15.X.26: pd. Nowaczyk — członek K. Ch.

Radom. N. zatwierdza dha M. Kwapisiewicza na stanowisku zastępcy Kom. Ch.

Wilno. N. mianuje p. o. Kom. Ch. i Kier. Wydz. W. F. i P. W. ph. J. Grzesiaka oraz zatwierdza skład osobowy K. Ch. zwalniając jednocześnie dotychczasowy: pd. J. Remiszewski — przyb. i kier. Wydz. Organiz., ph. P. Puciata — kier. Wydz. Drużyn, ph M. Dybczyński — kier. Wydz. Zawodów, ph St. Łopatecki — kier. Wydz. Obozów, W. Urban — kier. Wydz. Prasow., członkowie K. Ch.: W. Cywiński i W. Dziewulski.

Wołyń. N. mianuje Kom. Ch. ph. Wł. Nekłasa, dotychczasowo p. o. Kom. Ch.

V. Zmiany terytorjalne: a) Ch. Ż. — N. przydziela drużynę z Koła z Ch. Włocławskiej do Ch. Łódzkiej.

b) Ch. M. — N. przydziela środowiska: 1) Węgrów i Sokołów z Ch. Brzeskiej do Ch. Warszawskiej, 2) powiat Radzyński z Ch. Brzeskiej do Ch. Lubelskiej, 3) powiat Nisko z Ch. Krakowskiej do Ch. Lwowskiej.

VI. Połączenie drużyn. Ch. Stołeczna. N. zatwierdza połączenie 4 i 2 W. D. H. w jedną: 2 W. D. H. im. T. Reytana; — jednocześnie rozwiązuje 4 W. D. H. im. T. Reytana.

VII. Mianowania starszyny. Podharc mistrzyni: E. Dzierżyńska i Z. Królikowska (Ch. Krakowska), J. Zienkiewiczówna i M. Golczyńska, H. Godziszewska (G. K. Ż.).

Przodownice: J. Kopcińska (Chor. Stoł.) I. M. Grodecka, J. Kolpyówna, J. Korzeniowska, J. Maksymowiczówna, B. Malinkówna, K. Przybyłowska, H. Wilkówna, M. Zakrzewska (Ch. Krakowska).

VIII. Cofnięcie stopni instrukt. N. cofa stopień: a) podharc mistrza dhom: B. Pawłowiczowi i W. Ziemińskiemu, b) przodownika — dhom: Z. Bigelmajerowi, Cz. Dąbrowskiemu, Wł. Dawidsonowi, Al. Heinrichowi, R. Hirnlemu, E. Kozłowskiemu, T. Lipowcowi, E. Łukaszewiczowi, J. Nowackiemu, A. Piotrowskiemu, K. Piotrowskiemu, J. Ryciakowi, M. Staszewskiemu, K. Swirtun-Rymkiewiczowi, F. Ziętce, K. Żakowskiemu.

IX. Koła Przyjaciół Harcerstwa. N. przyjmuje do Z. H. P. K. P. H. w Łucku. Przewodniczący — dh. J. Wojciechowski, sekretarka — dhna W. Janowska.

(—) O. Grzymałowski
Sekretarz Generalny.

(—) J. Karśnicki
Przewodniczący Z. H. P.

ROZKAZ N. Z. H. P. L. 21 z dnia 16 listopada 1926 r.

XXXI Zjazd Naczelnej Rady Harcerskiej. N. podaje do wiadomości: XXXI Zjazd N. R. H. odbył się w Warszawie w dniu 1 i 2 listopada 1926 r. pod przewodnictwem dha Józefa Karśnickiego. Obecnych członów Rady 33, gości 22, usprawiedliwili swą nieobecność 3.

I Sprawy Zagraniczne. N. R. H. wysłuchała sprawozdania z konferencji międzynarodowej w New Yorku i M. w Kandèrsteagu.

II. Komisja Statutowo-Regulaminowa. N. R. H. wysłuchała sprawozdania i powołała na stanowisko Wice-Przewodniczącego dha J. Grabowskiego.

III. Komisja Skarbowa. N. R. H. wysłuchała sprawozdania i zwolniła z obowiązków członków

Komisji dhów: P. Olewińskiego, J. Pelczarskiego (del. Z. O. Krakowskiego) i powołała dhów: T. Kowalskiego (członek N. R. H.) i A. Heidricha z poza N. R. H.

IV. Komisja Zasad Ideologii Obywatelskiej. N. R. H. wysłuchała sprawozdania.

V. Sprawy Starszo-Harcerskie. N. R. H. powołała Komisję w myśl wniosku. Sprawa starszego harcerstwa winna być rozpatrzona z punktu widzenia rewizji i ustalenia podstaw wychowawczych harcerstwa, oraz reorganizacji form całego Związku. W tym celu Naczelna Rada Harcerska wyłania Komisję w składzie: 3 delegatki z Głównej Kwatery Żeńskiej, 3 delegatów z G. K. M., 3 delegatów Wydz.

Wyk. St. Harc. i przewodniczącego Z. H. P. względnie jego zastępcę i poleca tej komisji w porozumieniu z Komisją Statutowo-Regulaminową przygotowanie odpowiedniego projektu i przedstawienie go najbliższemu Zjazdowi N. R. H.

N. R. H. przyjęła do wiadomości wymianę delegatów między Wydz. Wyk. St. H. a Głównymi Kwaterami.

N. R. H. pozostawia w sprawie zależności organizacyjnej zrzeszeń starszego harcerstwa status quo to znaczy pozostawia koła Starszego Harcerstwa w kompetencji Wydz. Wyk. St. H. drużyny wszelkiego typu, niezależnie od wieku członków, w kompetencji Głównych Kwater.

Rejestrację drużyn starszoharcerskich przeprowadza Naczelnictwo na łączny wniosek G. K. i Wydz. Wyk. przyznając drużynom starszoharcerskim temsamem prawo wysyłania delegatów na Zjazdy Walne i Oddziałów według par. 16 statutu Z. H. P. i par. 12 wzorowego statutu Oddziału.

N. R. H. przyjęła do wiadomości podanie się do dymisji Wydz. Wyk. St. Harc. —

N. R. H. przekazała sprawy związane z kierownictwem Kół Starszego Harcerstwa Naczelnictwu.

VI. Sprawozdania Z. O. N. R. H. zatwierdziła propozycję N. wprowadzenia na Zjazdu N. R. H. grupowych sprawozdań poszczególnych Z. O. — wygłaszanych kolejno na każdym Zjeździe N. R. H. Sprawozdania te winny być składane Naczelnictwu na piśmie i uwzględniać tylko ważniejsze momenty i cechy charakterystyczne pracy (n. p. rozwój lub przyczyny ewentualnych niedomagań pracy, program i jego wykonanie, propaganda, sprawy skarbowe).

N. R. H. wysłuchała sprawozdań Z. O. Poznańskiego, Toruńskiego i Wileńskiego.

(—) **O. Grzymałowski** (—) **J. Karśnicki**
Sekretarz Generalny. Przewodniczący Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNICZKI G. K. Ż. L. 2 z dnia 16 listopada 1926 r.

Na mocy upoważnienia Komisji Statutowo-Regulaminowej N. R. H. oraz Naczelnictwa Główna Kwatera Żeńska ogłasza **Regulamin** wymagań stawianych drużynom należącym do Z. H. P.

Przepisy, zawarte w rozkazach N. L. 28 z dn. 6.IX.1924 r. i L. 29 z dn. 28.IX.1925 r. oraz sprzeczne z niniejszym rozkazem, a w szczególności:

A) z rozkazu N. L. 28 z dn. 6.IX.1924 r.: 1) ustęp 3 punktu 5 w dziale „Przepisy Ogólne”, 2) punkt 6 w dziale B „Droga służbowa i instytucje przyjmujące drużynę do Z. H. P.”, 3) punkty 8 i 9 w temże dziale, 4) dział C „Podstawy wpisu drużyny do Z. H. P.”, 5) dział E „Dyplomy i zaświadczenia”, 6) dział F „Obowiązki komendantów (tek)”;

B) z rozkazu N. L. 29 z dn. 28.XI.1925 r.: 1) zmiana punktu 6 w dziale B według rozkazu N. L. 28 6.IX.1924 r., 2) oświadczenie drużynowego i opiekuna — tracą z dniem ogłoszenia niniejszego rozkazu moc obowiązującą w stosunku do drużyn żeńskich.

Wymagania stawiane drużynom należącym do Z. H. P.

1) Przyjmowanie drużyn.

Drużyny przyjmowane są do Z. H. P. przez Naczelnictwo Z. H. P. Komenda Chorągwi po sprawdzeniu czy drużyna odpowiada wymienionym pod 2) warunkom, przysyła drogą służbową wniosek o przyjęcie drużyny z opinii Z. O.

2) Warunki należenia drużyny do Z. H. P.

Gromady zuchów obowiązują punkty a), c), d), e). Nowopowstające drużyny zostają przyjęte do Z. H. P. gdy odpowiadają następującym warunkom: a) drużynowa przeszła próbę na drużynową i podpisze zobowiązanie. Jeśli drużynowa nie jest pełnoletnią — drużyna ma opiekunkę*);

b) drużyna pracuje systemem zastępowym;

c) drużyna przedstawi program pracy oparty na ideologii harcerskiej i na znajomości metod harcerskich, przynajmniej na okres 1 roku. Jednocześnie wskaże środki i sposoby z pomocą których zamierza zrealizować swoje projekty;

*) Komenda Chorągwi ma prawo oddać przejściowo drużynę harcerce młodszej i zwolnić ją od szukania opiekunki jeśli charakter i stanowisko społeczne drużynowej czynią ją zupełnie odpowiedzialną za pracę w drużynie.

d) nadesłane do Komendy Chorągwi sprawozdanie z przygotowawczego okresu pracy i wykaz członków drużyny.

e) drużyna prenumeruje jedno z pism harcerskich dla młodzieży i „Harc mistrza”.

3) Zmiana na stanowisku Drużynowej.

W wypadku niespodziewanej zmiany drużynowej Komenda Chorągwi ma prawo, nie zawieszając drużyny, zostawić drużynowej pół roku czasu dla wypełnienia wszystkich warunków wymienionych 2) a).

4) Rozwiązanie drużyn.

Gdy Komenda Chorągwi stwierdzi, że drużyna nie odpowiada wymaganiom pod 2) zawiesza drużynę i przysyła wniosek do Naczelnictwa o jej rozwiązanie.

5) Kwalifikacja drużyn.

Znosi się kwalifikację drużyn *).

II. Kwalifikacja na rok 1926.

1) Zaległej kwalifikacji na rok 1926 Główna Kwatera Żeńska przeprowadzać nie będzie.

2) Komendy Chorągwi sprawdzą które z drużyn im podległych odpowiadają wymaganiom pod 2) i zaznaczą to w przysyłanych na dzień 15.I.1927 danych statystycznych w uwagach wzoru L. 8. Drużynom które wymaganiom pod 2) nie odpowiadają, Komendy Chorągwi dopomogą do jak najprędzszego dociągnięcia się do stawianych wymagań. Drużyny, które do dn. 15.IX. 1927 nie odpowiedzą wymaganiom zostaną rozwiązane.

III. Wymagania od drużynowej drużyn starszych i młodszych dziewcząt.

Drużynową zostać może harcerka, która:

1) dąży do ułożenia swego życia osobistego w myśl ideałów harcerskich;

2) rozumie ważność i wychowawcze znaczenie wszystkich działów pracy harcerskiej;

3) zna zasady i metody całej pracy harcerskiej (zuchy, młodsze, starsze drużyny, starsze harcerstwo, była przyboczną lub zastępową**);

*) Jeśli Komenda Chorągwi uzna za konieczne pozostawienie kwalifikacji na terenie podległej jej Chorągwi, może to uczynić po porozumieniu z G. K. Ż.

**) W wyjątkowych wypadkach może za zgodą komendy Chorągwi zostać drużynową harcerka, która przedtem nie była zastępową ani przyboczną.

4) posiada wyrobienie harcerskie w zakresie pierwszych trzech prób organizacyjnych lub stopień starszej ochotniczki z uzupełnieniem sygnalizacji, terenoznawstwa, pionierki w zakresie pierwszych trzech stopni;

5) wykaże się umiejętnością prowadzenia zbiórek z zastępem i drużyną, wycieczek z uwzględnieniem krajoznawstwa i przyrody, gawęd, gier, musztry, ćwiczeń i gimnastyki według danego wzorca;

6) posiada sprawność obozowniczką*);

7) wykaże się znajomością podstawowych podręczników harcerskich oraz umiejętnością posługiwania się literaturą specjalną;

8) zna statut Z. H. P. i zarys historii Skautingu i Harcerstwa ze szczególnym uwzględnieniem ruchu żeńskiego;

9) wykaże się umiejętnością prowadzenia sekretariatu i rachunkowości drużyny;

10) przedstawi plan pracy drużyny przynajmniej na okres 1 roku.

Przeprowadzanie próby.

Próbie przeprowadza Komisja Komendy Choraży zatwierdzona przez G. K. Ż. Tam gdzie G. K. Ż. Komisji nie zatwierdzi, próbę przeprowadzać będzie wydelegowana z G. K. Ż. instruktorka.

Wynik próby wpisuje przeprowadzająca do książki służbowej, protokoły zostają w Komendzie Choraży.

Próba na drużynową obowiązuje od chwili ogłoszenia i jest równoznaczna z dotychczasową próbą na przodownicę.

Próby rozpoczęte według dawnego programu powinny być według niego zakończone.

IV. Wymagania od drużynowej zuchów.

Drużynową zuchów może zostać harcerka która:

1) dąży do ułożenia swego życia osobistego w myśl ideałów harcerskich;

2) posiada wiadomości z zakresu pedagogiki i higieny (patrz uwaga 1);

3) rozumie ważność i wychowawcze znaczenie wszystkich działów pracy harcerskiej, oraz zna całokształt pracy harcerskiej (gromady zuchów, drużyny młodszych, starszych harcerek, koła starszego Harcerstwa);

4) zna metodykę pracy z zuchami i wykazała się umiejętnością jej stosowania (pogadanki, bajki, ćwiczenia, gry, gimnastykę zuchów, tańce, śpiew, prace ręczną, wycieczki);

5) zna:

a) 1 z ogólnych podręczników harcerskich;

b) literaturę zuchową;

c) dzieła pedagogiczne (patrz uwaga 2);

d) bibliografię dzieciinną;

e) umie posługiwać się książkami specjalnymi;

6) przedstawi roczny plan pracy gromady na rok najbliższy z uwzględnieniem kolonij letnich;

7) zna statut Z. H. P. umie prowadzić skarbowość i sekretariat gromady.

Próbie przeprowadza komisja upoważniona do tego przez G. K. Ż.

Uwaga I ad punkt 2:

„Zna psychologię dziecka, wie jakimi metoda-

mi należy się posługiwać w pracy z nim i jak wyko-
rzystać jego cechy dodatnie kształtować pęd twórczy i właściwości artystyczne. Zna całokształt higieny dziecka i rozumie jej ważność — oraz rozumie i stosuje w pracy poszczególne jej działy”.

Uwaga II ad punkt 5c:

1) Piotr Zygmunt Dąbrowski — Nauka o dziecku; 2) Montessori — Domy dziecięce; 3) Janowski — Co i jak opowiadać dzieciom młodszym i starszym.

V. Zobowiązanie drużynowej.

Zobowiązuje się:

a) żyć według prawa i przyrzeczenia i w tym duchu wpływać na powierzone mi dziewczęta;

b) prowadzić drużynę dokładając sił dla dobra pracy;

c) szanować mundur i oznaki i uczyć ich poszanowania;

d) pogłębiać i rozszerzać swoje wiadomości pedagogiczne i harcerskie (ideowe i techniczne);

e) czuwać nad majątkiem drużyny, a w szczególności nad porządkiem jej kasy i inwentarza, przestrzegać regularnego uiszczania wszelkich finansowych zobowiązań drużyny (pogłównie) odpowiadać przed Z. O. za całość finansowych spraw drużyny (jeśli drużynowa jest niepełnoletnia odpowiedzialność przed Z. O. ponosi opiekunka);

f) przygotować swoją zastępczynię dla zachowania ciągłości pracy;

g) nie opuścić drużyny przed zwolnieniem mnie przez odpowiednią władzę.

VI. Próba starszej ochotniczki.

Stopień starszej ochotniczki uzyskać może po 3 miesięcznym okresie próby kandydatka mająca przynajmniej lat 16.

Starszą ochotniczką zostaje kandydatka, która:

1) postępowaniem i pracą wykaże, że zna i rozumie prawo harcerskie i starając się żyć po harcersku, osiągnęła stopień wyrobienia odpowiadający jej wiekowi;

2) zna historię, organizację i obrzędowość harcerstwa;

3) jest zaradna w życiu osobistym i gromady, jest pożyteczną i umie służyć bliżnim;

4) posiada sprawności ratowniczkę, higienistki i wskazidrogę;

5) brała udział w przynajmniej 6 wycieczkach harcerskich (w ten jedną 2 dniową), lub w tygodniowym obozie wykazując zainteresowanie i usprawnienie w życiu polowym;

6) uprawia stale gimnastykę, lub ma jedną sprawność z zakresu wychowania fizycznego.

Harcerka posiadająca stopień starszej ochotniczki może ubiegać się o stopień przewodniczki po upływie 1 roku.

VII. Kursy w Dworku Cisowym.

W okresie Świąt Bożego Narodzenia odbędą się w Dworku Cisowym w Śromowcach dwa kursy w zakresie sprawności dla starszych dziewcząt.

1. Kurs sygnalizacyjny prowadzony przez dhnę Naczelniczkę G. K. Ż. J. Falkowską.

2. Kurs opieki nad niemowlętami prowadzony przez dhnę h. Olgę Małkowską i dhnę Paderewską. Kursy rozpoczyna się dnia 28.XII.26 r. (Zjazd dhen na kurs 27.XII i trwać będą do 2.I.26 r.).

Koszta: Utrzymanie w Dworku Cisowym 2 zł. dziennie. Dojazd: Nowy Targ, dalej autobusem, lub

*) Jeśli kandydatka na drużynową sprawności obozowniczkę zdobyć nie może bez narażenia zdrowia, a wszystkim pozostałym wymaganiom w zupełności odpowiada, może ją komenda Choraży zwolnić z natychmiastowego zdobywania tej sprawności.

końmi. Kursy liczyć mogą po 8 uczestniczek każdy. Zgłoszenia z podaniem wieku, stopnia organizacyjnego, posiadanych sprawności oraz adresu (w celu nadesłania zawiadomienia o przyjęciu) nadsyłać należy do G. K. Ż. do dn. 10.XII.26 r.

Wymagania od uczestniczek skończonych lat 16, ponadto na kurs sygnalizacyjny znajomość alfabetu Morsego i Semafora (pożądana sprawność sygnalistki dla młodszych dziewcząt)

VIII. Rejestracja instruktoerek.

W celu sporządzenia dokładnych spisów instruktoerek proszę komendantki chorągwi o zebranie następujących danych od instruktoerek czynnych i urlopowanych znajdujących się na terenie chorągwi.

Dane:

1) imię i nazwisko (meżatki również nazwisko panięskie; 2) stopień instruktorski; 3) data mianowania; 4) obecny przydział i funkcja; 5) udział w obozach w lecie 1926 r.; 6) adres.

Instruktorce urlopowane podadzą kiedy upływa termin ich urlopu.

IX. Odprawa komendantek chorągwi.

W dniach 8 i 9 stycznia 1927 r. odbędzie się w Warszawie odprawa komendantek chorągwi. Program i dokładne dane zostaną komendantkom rozdane w połowie grudnia 1926 r.

(—) H. Godziszewska,
sekretarka G. K. Ż.

(—) J. Falkowska,
Naczelniczka G. K. Ż.

ROZKAZ NACZELNIKA G. K. M. L. 10 z dnia 13 listopada 1926 r.

I. Oddziały Przysposobienia Wojskowego.

Przypominam uchwały II Zjazdu Walnego z r. 1922:

„W celu przygotowania harcerzy do przyszłej służby w wojsku polskim Zj. W. uchwała dla wszystkich harcerzy w wieku ponad 16 lat oraz dla instruktorów konieczność odbycia kursu przeszkolenia w obozach dla przeszkolenia wojskowo-harcerskiego.

Drużyny Starszego Harcerstwa. Celem utrzymania harcerzy, którzy wyszli z drużyn młodzieży w gotowości do obrony Ojczyzny — wprowadza się obowiązkową służbę starszych harcerzy i harcerek, instruktorów i instruktoerek w „Drużynach Starszego Harcerstwa...”.

Aby ułatwić harcerzom wykonanie obowiązku przygotowania się do obrony państwa a władzom wojskowym przeprowadzenie odnośnych ćwiczeń, zalecam Komendantom Chorągwi organizowanie możliwie w każdym środowisku, gdzie po temu są odpowiednie warunki harcerskiego oddziału przysposobienia wojskowego z wyznaczeniem do tej pracy dla każdego oddziału odpowiedniego starszego instruktora, możliwie znającego przysposobienie wojskowe.

Do harcerskiego oddziału p. w. weszliby wszyscy harcerze ponad lat 16, wyjąwszy tych, którzy przechodzą przysposobienie wojskowe w hufcach szkolnych. Harcerze ci pozostają pozatem w swoich drużynach harcerskich i spełniają tam obowiązki, jak dotychczas.

Wyznaczony instruktor po zorganizowaniu oddziału p. w. zgłosi, jako komendant, oddział ten oficerowi p. w. najbliższego pułku piechoty. Dalszym obowiązkiem komendanta harcerskiego oddziału p. w. jest bywanie na wszystkich zbiórkach, ćwiczeniach i wykładach oddziału oraz dbanie, by duch harcerski był w nim zachowany.

Po zorganizowaniu oddziału oraz zgłoszeniu go u oficera p. w. komendant oddziału prześle o tem do Komendy Chorągwi raport, podając ilość, przeciętny wiek i zawód harcerzy, wchodzących w skład danego oddziału oraz pułk, do którego oddział został zgłoszony.

W środowiskach większych może być zorganizowane kilka oddziałów.

Komendanci Chorągwi prześlą mi w dniu 10 stycznia 1927 r. raport o stanie tej sprawy, podając o każdym oddziale: a) miejscowość, b) imię, nazwisko, stopień i wiek komendanta oddziału, c) pułk do którego oddział został zgłoszony, d) ilość, wiek przeciętny i zawód harcerzy, wchodzących w skład oddziału.

2. Kursy dla instruktorów p. w.

Przy każdym pułku piechoty mają być zorganizowane kursy dla instruktorów p. w., obliczone na 50 uczestników.

Komendanci Chorągwi dołożą starań, ażeby możliwie duża ilość starszej młodzieży harcerskiej i instruktorów wzięła udział w tych kursach instruktorskich. Przedewszystkiem należy skierować tam absolwentów obozów i kursów p. w.

Informacyj udzielają oficerowie instrukcyjni i oficerowie p. w. w pułkach piechoty.

II. Harcerski Kodeks Honorowy.

1. Uchwała Naczelnej Rady. Wykonując uchwałę N. R. H. polecam wszystkim instruktorom Z. H. P. i przodownikom zapoznać się dokładnie z obowiązującym Harcerskim Kodeksem Honorowym, okazuje się bowiem, że często instruktorzy nie posiadają obowiązujących wiadomości z tego zakresu.

2. Wyjaśnienie obowiązujące.

Na pytania: 1) Czy członek czynny Z. H. P. w razie zatargu honorowego z członkiem Z. H. P. może poddać pod rozstrzygnięcie sędziego rozjemczego kwestję ustalenia kodeksu honorowego według którego ma być prowadzone postępowanie honorowe, jeżeli strona przeciwna nie zgadza się na załatwienie sprawy na podstawie Harcerskiego Kodeksu Honorowego.

2) Jak ma postąpić członek czynny Z. H. P. w analogicznym wypadku, gdy stroną przeciwną nie jest członek Z. H. P.

Naczelny Honorowy Sąd Harcerski pismem Nr. 34 z dn. 25.10.1926 r. odpowiedział:

Członek czynny Z. H. P. nie może poddawać pod rozstrzygnięcie Sędziego Rozjemczego kwestji ustalenia kodeksu honorowego, według którego ma być prowadzone postępowanie honorowe, zarówno w razie zatargu z członkiem Z. H. P., jak i w tym wypadku, kiedy stroną przeciwną nie jest członek Z. H. P., jeżeli tylko ta druga strona żąda zastosowania kodeksu pojedynkowego.

Kwestja ta nie należy do spraw spornych, podległych w myśl Art. 75 Harc. Kod. Hon. rozpoznaniu Sędziego Rozjemczego, lecz stanowi dla członka Z. H. P. zasadę bezsporną, która orzeka, że jednym z obowiązków organizacyjnych członka Z. H. P. jest postępowanie we wszystkich tych sprawach honorowych według zasad, ustalonych przez Harcerski Kodeks Honorowy (Art. 5).

Jedyny wyjątek dopuszczony jest w Harc. Kod. Honor. dla innych kodeksów antypojedynkowych, na

które mogą się zgodzić zastępcy członka Z. H. P. (uwaga do art. 49).

Wobec tego, jeżeli strona przeciwna nie zgadza się na załatwienie sprawy na podstawie Harc. Kod. Hon. lub innego kodeksu, niedopuszczającego pojedynku i pragnie załatwić sprawę tylko według zasad kodeksu pojedynkowego, członek zaś Z. H. P. jest stroną **obrażoną** — wówczas w myśl art. 49 H. K. H. zastępcy obrażonego winni potraktować takie oświadczenie strony przeciwnej jako odrzucenie wyzwania i stwierdzić w piśmiennym orzeczeniu, że sprawa nie mogła być rozstrzygnięta według zasad H. K. H. z powodów, od wyzywającego niezależnych, lecz została dla ich mocodawcy honorowo załatwiona. Przytem w stosunku do osób, nienależących do Z. H. P., należy nadmienić w oświadczeniu, że ono nie może być uznane za dyskwalifikujące honorowo. Natomiast, jeżeli odwołanie się wyłącznie do kodeksu pojedynkowego i odrzucenie przez to wyzwania członka Z. H. P. nastąpi ze strony drugiego członka Z. H. P. — zastępcy obrażonego winni skierować sprawę do Jednostronnego Sądu Honorowego celem ustalenia utraty przez wyzwanego harcerza, odwołującego się do pojedynku, zdolności honorowej.

Jeżeli następnie członek Z. H. P. występuje jako **obrażający** i zostaje wyzwany według zasad kodeksu, dopuszczającego pojedynek, wtedy winien on oświadczyć, że godzi się na postępowanie honorowe, przepisane przez Harcerski Kod. Honor. i że pojedynekować się nie będzie.

III. Harcmistrz.

Według sprawozdania za rok 1925 było drużyn męskich 778, żeńskich 476, instruktorów (łącznie z przodownikami) 379, instruktorek 283. Każda drużyna jest obowiązana w myśl uchwał Naczelnej Rady prenumerować co najmniej jeden egzemplarz „Harc-mistrza”. Każdy przodownik, podharcistrz, harcmistrz ma obowiązek prenumerowania lub nabywania „Wiadomości Urzędowych” i „Harc-mistrza” oraz zyskiwania dla tych pism prenumeratorów — (uchwalił V Zjazd Walny). Tymczasem w dniu 15 listopada jest tylko około 600 prenumeratorów „Harc-mistrza” a rochodzi się ogółem około 800 egzempl.

Polecam Druhom Komendantom Chorągwi zająć się tą sprawą, sprawdzić czy drużyny i instruktorzy prenumerują „Harc-mistrza” i „Wiadomości Urzędowe” i doprowadzić do tego, aby bezwarunkowo każda drużyna pisma te przynajmniej w I egzempl. posiadała.

W razie trudności finansowych winni Komendanci zainteresować tą sprawą Koła Przyjaciół i tą drogą pomóc drużynom.

IV. Hymn Narodowy.

Ministerstwo W. R. i O. P. ustaliło tekst i melodję mazurka Dąbrowskiego, obowiązujące w szkołach (Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P., rok IX, nr. 14, 176, okólnik z dnia 15.X.1926 r. Nr. O. Prez. 11501/26).

Tekst ten z nutami, podany w Nr. 29 w listop. numerze Harcerza 1926 r., obowiązuje w drużynach harcerskich.

V. Pochwała.

Udzielam pochwały: a) Komendzie Chorągwi Lwowskiej za należyte obsadzenie kierownictwa hufca lwowskiego w harcerskim obozie p. w. w Terle,

b) druhom h. A. Heidrichowi, ph. J. Trzpiłowi, ph. J. Wąsowiczowi, pd. Z. Kleszczyńskiemu, F. Machalskiemu, pd. W. Słoniewiczowi, W. Nikosiewiczowi, za gorliwą i owocną pracę na stanowiskach kierowniczych w harcerskiej grupie obozów p. w. w Terle w 1926 r.

VI. Unieważnienie.

Unieważniam legitymację instruktorską L. 428, wydaną przez G. K. M. na nazwisko ph. Wilhelma Słabego, skradzioną właścicielowi.

VII. Zmiana przydziału.

Druhów: ph. St. Nowakowskiego z Chcr. Krakowskiej do Chor. Lwowskiej, pd. E. Czarnołęskiego z Chor. Sosnowieckiej do Chor. Wileńskiej, ph. Józefinę Łapińską zwalniam z przydziału do Chor. Poznańskiej M.

VIII. Wizytacje z ramienia G. K. M.

Mianuję stałymi wizytatorami Chorągwi z ramienia Głównej Kwatery druhow: 1) ph. Władysława Czaplińskiego — Chor. Kieleckiej i Radomskiej;

2) ph. Jędrzeja Giertycha — Chor. Brzeskiej, Stołecznej i Wołyńskiej;

3) h. Adolfa Heidricha — Chor. Lubelskiej i Łódzkiej;

4) ph. Witolda Sawickiego — Chor. Płockiej i Włocławskiej.

5) ph. Jana Trzpiła — Chor. Pomorskiej i Warszawskiej.

Wizytatorzy obowiązani są co najmniej trzy razy do roku zwizytować każdą Chorągiew i utrzymywać z nią ścisły stosunek. Wizytatorzy G. K. M. zaopatrzeni są w odpowiednie upoważnienia, bez których nie mogą przeprowadzać wizytacji.

IX. Komisja Dyscyplinarna.

Mianuję Komisję Dyscyplinarną przy Głównej Kwaterze Męskiej w składzie:

1) ph. inż. Stefan Wyrzykowski — przewodniczący,

2) ph. Władysław Czapliński,

3) ph. Jędrzej Giertych,

4) pd. Antoni Czapliński,

5) pd. Kazimierz Wojtczak.

X. Podkomisja prób i sprawności.

Mianuję podkomisję prób i sprawności przy Głównej Kwaterze w składzie:

1) ph. Jan Trzpił — Przewodniczący,

2) ph. Władysław Czapliński,

3) ph. Jędrzej Giertych,

4) ph. Witold Sawicki,

5) pd. Antoni Czapliński,

6) pd. Stefan Liśkiewicz.

Podkomisja upoważniona jest do przeprowadzania prób przodownika, wszelkich sprawności i stopni harcerskich.

XI. Rejestracja instruktorów.

Rejestracja instruktorów ma być dokonana przez Komendy Chorągwi do 1 stycznia 1927 r. na zasadach, ogłoszonych w Rozkazie G. K. M. L. 3 z dnia 18.IX.1925 r. (W. U. N. 10), które obowiązują w dalszym ciągu z wyjątkiem punktów: I. 6—3-o, 6—4-o. II. 11—7-o i z dodaniem: 1) składki należy wpłacać bezpośrednio do kasy Naczelnictwa (konto P. K. O. 1550).

2) wykonując punkt I. 5 należy wyraźnie podać, co dany instruktor robi (chodzi o to, aby instruktorzy nie tylko tkwili na listach Komend, ale pracowali intensywnie).

Przypominam, że składka roczna instruktorów i członków czynnych wynosi 6 złotych — można ją wpłacać w ratach kwartalnych. Niewpłacenie składek za rok 1926 i za pierwszy kwartał 1927 r. przed 15 marca 1927 r. powoduje utratę głosu na Zjeździe Walnym.

XII. Zawody Związkowe. W myśl opinii Komend Chorągwi zawody związkowe będą się odby-

wać tylko na Złotach Narodowych. Najbliższy zlot projektowany jest na rok 1928. Zasady zawodów zostaną ogłoszone później, zostanie również opracowany program zawodów Chorągwi.

XIII. Zawody Chorągwi. Komendanci Chorągwi nadeszłą przed 15 stycznia programy zawodów, które dotychczas w Chorągwiach się odbywały z opiniami o wynikach, oraz projekty programów zawodów na rok 1927.

Wł. Czapliński

Kier. Wydz. Organ.

St. Sedlaczek.

Naczelnik Główn. Kwat.

LIST OKÓLNY G. K. Ż. L. 2, G. K. M. L. 15 z dnia 26 listopada 1926 r.

Dar dla Skauta Naczelnego. 22 lutego 1927 r. przypada 70-lecie rocznica urodzin Sir Roberta Baden-Powella. Główne Kwatery zamierzają jako skromny dowód pamięci i wdzięczności ofiarować Skautowi Naczelnemu od Harcerstwa Polskiego album z fotografiami z życia harcerzy, wraz z albumem wręczony byłby adres z podpisami.

Zebranie fotografii -- prosimy drużynowych o nadsyłanie do G. K. ilustrujących życie drużyny w izbie, w polu, w obozie, w służbie społecznej. Na odwrocie fotografii powinno być lekko ołówkiem nie chemicznym napisane, co fotografia przedstawia.

Zebranie podpisów. — Prosimy D-hny Komendantki i Dh. Komendantów Chorągwi o zebranie od podległych drużyn arkuszy z podpisami i przystanie ich do G. K. Format arkusza 35×22, gatunek t. zw. pergaminowy. Celem bardziej jednolitego wyglądu adresu byłoby pożądane, aby Komendanci rozesłali drużynom arkusze papieru. C. Komisja Dostaw, Traugutta 2, Warszawa sprzedaje specjalny papier na ten cel.

Na wysokości 5 cm. od góry arkusza winien być napis wskazujący instytucję, której członkowie się podpisują (drużyna, Komenda Hufca, Komenda Chorągwi, Zjazd, Konferencja i t.d.). Od dołu i z boków należy zostawić odstępy szerokości 5 cm.

Podpisywać się na środku, jeden pod drugim, o ile zabraknie miejsca użyć drugiej kartki lub nowego arkusza, **ale zawsze tylko na jednej stronie pisać**, drugą zostawić czystą. Można dołączać odciski pieczęci drużyny, Komendy. Można ozdobić arkusz z podpisami winietką (ozdobić nie zeszpecić).

Na koszt ozdobnej oprawy albumu i adresu należy nadesłać 1) 1 złotego od drużyny, 2) po 20 groszy od osoby z poza drużyny (komendy, zjazdy etc.) -- z tem, że od jednej instytucji należy wpłacić conajmniej 1 z.

Pieniądze przysyłać najlepiej do Komend Chorągwi łącznie z podpisanymi arkuszami, Komendy przysyłają bezzwłocznie na Konto Naczelnictwa P. K. O. Nr. 1550.

Udział w Darze dla Skauta Naczelnego jest dobrowolny, nie jest obowiązkiem organizacyjnym.

Termin nadsyłania fotografii, podpisów i go-tówek do Warszawy, upływa 15 stycznia 1927 r.

Czuwaj!

(—) **H. Godziszewska**
Przyboczna G. K. Ż.

(—) **J. Falkowska**
Nacz. Głównej Z.

(—) **J. Trzpił**
Przyboczny Nacz. G. K. M.

(—) **St. Sedlaczek**
Nacz. Gł. Kwatery M

1. Kurs Korespondencyjny G. K. M.

1. Celem kursu jest wstępne teoretyczne przygotowanie do obozu starszyny i do prób.

2. Udział w kursie może wziąć każdy członek Z. H. P. stosujący się do prawa harc., mający ukończonych lat 17, polecony przez Komendanta Hufca. Zaświadczenie z pomyślnego przejścia kursu korespondencyjnego nie jest żadnym mianowaniem, a upoważnia do starania się o przyjęcie do obozu starszyny tylko mających ukończonych lat 18.

3. Szczegółową instrukcję otrzymują zapisujący się na kurs. Kurs składa się z trzech części. Praca I winna być nadesłana przed 1. lutego, praca II przed 15 marca, praca III przed 15 maja.

4. Przy wpisie wnosi się opłatę w wysokości 5 złotych, przy nadesłaniu każdej pracy dołącza się 3 złote.

(Wolelibyśmy zrzec się opłat, ale żadnych funduszy na prowadzenie kursu nie posiadamy).

5. Dla pragnących wziąć udział w kursie dla podharcistrzów udział w kursie korespondencyjnym jest obowiązkowy.

Główna Kwatery ma możliwość przyjęcia na kurs kilku druhów za opłatą zniżoną do pięciu złotych.

Dla ułatwienia przedstawicielom Zarządów Oddziałów i Wydziałów Kół przyjaciół osobistego kontaktu z odnośnym Działem Naczelnictwa Z. H. P. zostały ustalone godziny urzędowe w lokalu Naczelnictwa (Aleje Ujazdowskie 37, tel. 266-85): we wtorki i soboty od 11 do 12-tej, w inne zaś dni tygodnia, prócz niedziel i świąt w czasie ustalonym po telefonicznym skomunikowaniu się.